

PROPOSTES DIDÀCTIQUES PER A TREBALLAR EL 8 DE MARÇ A L'AULA:

FEMINISME A TRAVÉS DEL CÒMIC

Dossier d'activitats sobre el còmic *Feminismes*, d'Edicions Camacuc

Elaborat pel col·lectiu **Arada**. Eina de feminismes i memòria

Direcció General d'Innovació Educativa i Ordenació

Conselleria d'Educació, Cultura i Esport de la Generalitat Valenciana

PROPOSTA DIDÀCTICA PER A L'ETAPA D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

A PARTIR DE LA LECTURA DEL FRAGMENT “CONSTRUCCIONS”

TIPOLOGIA D'ACTIVITAT	DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT	OBJECTIUS	INDICADORS D'ÈXIT	PROPOSTA METODOLÒGICA
<u>Introducció i Motivació</u> (abans de la lectura)	1. <i>El teu joc favorit</i>. El professorat proposa a l'alumnat pensar en el seu joc o joguina favorits, aquella amb què més temps empra o aquella que li agradaria tindre. Es fa una ronda perquè tothom participe i s'apunta a la pissarra el nom de l'alumne o alumna i joguina triada. La reflexió sobre les eleccions de l'alumnat i la possible reproducció del binomi joguina - rol de gènere es desenvoluparà després de la lectura. L'objectiu d'aquesta ronda és que l'alumnat s'expressi amb espontaneïtat i que en cap cas es condicione cap discurs o resposta “políticament correcta”.	- Explorar tendències i gustos relatius al binomi joguines - rol de gènere. - Expressar desitjos sobre els jocs o joguines i l'ús de l'oci segons el gènere.	- Explora i indaga respecte als gustos personals i aliens sobre les joguines - Expressa desitjos espontanis sobre les preferències en els jocs i l'ús de l'oci.	Gran assemblea en cercle de tot el grup-classe. Es promou la participació de tot l'alumnat i l'escolta activa. El professorat evita condicionar qualsevol discurs o resposta correcta. Se centra a incentivar les propostes, escoltar i apuntar a la pissarra. Bibliografia recomanada per a docents: <i>Democràcia Vital. Mujeres y hombres hacia la plena ciudadanía</i>. Elena Simón Rodríguez.

Desenvolupament (després de la lectura)	2. Identifiquem les joguines? Primerament, es projecten diverses imatges a la pissarra digital, on es veuen xiquets i xiquetes jugant amb diferents joguines (algunes, reproductores d'estereotips, i altres, no). Arran de les imatges es plantegen preguntes i es promouen reflexions al respecte: identificar i desconstruir possibles associacions, com ara: rosa - xiqueta, blau - xiquet, cures - xiqueta, enginyeria - xiquet, estètica - xiqueta, bel·licisme - xiquet, etc. Vegeu exemples d'imatges a projectar en l'annex 1. 3. Ens emocionem. Seguidament, es plantegen preguntes sobre la lectura del còmic relatives a emocions concretes dels personatges principals, amb la finalitat d'identificar quan i per part de qui hi ha reproducció dissimètrica de rols de gènere associats a joguines, i quan i per part de qui hi ha espai per a la desconstrucció d'aquest imaginari col·lectiu. Vegeu exemple de model de fitxa amb preguntes en l'annex 2.	- Reflexionar sobre el relat del còmic: primeres impressions espontànies. - Endinsar-se en emocions personals (il·lusions, decepcions, etc.) respecte a les situacions quotidianes que proposa el còmic. - Analitzar amb profunditat (segons nivell cognitiu del curs) les construccions dissimètriques de gènere presents en la nostra cultura.	- Identifica i reflexiona sobre les associacions entre rol de gènere i joguina. - Indaga emocions personals respecte a situacions quotidianes on hi ha ritus de regals (aniversaris, Nadal, etc.) - Analitza i comprén les distintes perspectives que proposen els personatges del còmic relatives a les construccions i desconstruccions pel que fa als rols dissimètrics de gènere associats a joguines.	a) Gran assemblea en cercle de tot el grup-classe. Es promou la participació de tot l'alumnat i l'escolta activa. La o el docent evita condicionar qualsevol discurs o resposta correcta. Se centra a incentivar les propostes, escoltar. b) En nivells més baixos (1r, 2n i 3r) potser funcione millor treballar en gran assemblea per a la proposta i reflexió sobre les preguntes relatives al còmic. En els nivells més alts (4t, 5é i 6é) es pot treballar la fitxa model amb estructures cooperatives com <i>llapis al centre</i> (alumnat en grups de 4). Bibliografia recomanada per a docents: <i>Democràcia Vital. Mujeres y hombres hacia la plena ciudadanía</i>. Elena Simón Rodríguez.
	4. Juguem al repte cooperatiu. Es planteja un repte per grups cooperatius. A cada grup (habitualment de	- Incentivar el pensament divergent i creatiu per a fer	- Aplica el pensament reflexiu i creatiu per a	L'alumnat es disposa en grups de 4 persones i a partir de l'estructura

<u>Síntesi resum</u> (després de la lectura)	4 persones) se'ls proposa desconstruir una joguina que habitualment funciona com a reproductora de rols dissimètrics de gènere. Tenint com a exemple allò que fan els personatges del còmic amb relació als joguets que se'ls regala, l'alumnat ha d'inventar nous usos per als jocs o joguines que se'ls presenten, allunyant qualsevol proposta del paradigma hegemònic i reproductor de rols ja treballats, com: cures - xiqueta, enginyeria - xiquet, estètica - xiqueta, bel·licisme - xiquet, etc. Després, cada grup posa en comú les seues propostes i argumenta els motius que acrediten l'esmentada desconstrucció. Vegeu exemple de repte en l'annex 3.	efectiva la desconstrucció dels rols dissimètrics de gènere associats a joguines. - Treballar de manera cooperativa esforçant-se a arribar a consensos equitativament acceptats per tot el grup.	desconstruir els rols de gènere dissimètrics associats a joguines. - Treballa de manera cooperativa esforçant-se a arribar a consensos equitativament acceptats per tot el grup.	cooperativa 1-2-4 assumeix el repte cooperatiu que implica desconstruir una joguina que habitualment funciona com a reproductora de rols de gènere. L'alumnat treballa a partir de 3 moments: Primer, pensa i crea de manera individual la seua proposta. Segon, cada alumne o alumna del grup ho posa en comú, afegeix o reformula la seua proposta amb la seua parella contigua. Tercer, cada parella, ja sincronitzada, comparteix amb l'altra la proposta i entre els 4 construeixen la solució final, tenint en compte les aportacions individuals de cadascun. Finalment, tots els grups de classe presenten a la resta la desconstrucció de la seua joguina. La o el docent orienta l'alumnat per a participar de manera cooperativa i equitativa, incentivant el diàleg igualitari i respectuós, i ajuda l'alumnat a allunyar-se de propostes
---	---	--	--	--

reproductores dels rols de gènere dissimètrics ja treballats.

Bibliografia recomanada per a docents:
EL PROGRAMA CA/AC (Cooperar per Aprendre/Aprendre a Cooperar) PER ENSENYAR A APRENDRE EN EQUIP Implementació de l'aprenentatge cooperatiu a l'aula. Pere Pujolàs i José Ramón Lago.

ANNEX 1. Identifiquem les joguines?

makeup

Deja
fluir tu
imaginación!

A partir de 7 años

19,99€

Tejedora de pulseras

Disponible a partir del 25 de noviembre

CONJUNTO BATERIA CUCINA GRANDE
A partir de 3 años.
24,99€

MI PRIMER LAVAVAJILLAS
A partir de 3 años.
21,99€

MI PRIMERA FREIDORA
A partir de 3 años.
19,99€

BATIDORA DELUXE
A partir de 3 años.
9,99€

MI CESTITA DE PAN
A partir de 3 años.
9,99€

MI PRIMERA LAVADORA
A partir de 3 años.
19,99€

MI PRIMERA CAFETERA EXPRES
A partir de 3 años.
19,99€

¡Equipa tu cocina a la última!

Con nuestra amplia selección de electrodomésticos, equipados con luces, sonidos y todos los detalles.
¡Acertaras seguro!

MI GRAN LAVADORA JUMBO
A partir de 4 años.
Accesorios no incluidos.
29,99€

MI PRIMERA NEVERA COMBI
A partir de 4 años.
29,99€

(El tambor gira como los de verdad)

LAVADORA JUMBO

(Con sonidos de agua y tambor. Incluye accesorio de jugar)

ANNEX 2. Ens emocionem

1. Què creus que explica el còmic?
2. Què ha fet la tia i per què?
3. Com s'han sentit els xiquets i les xiquetes en veure els regals? Alguna vegada t'ha passat açò a tu? Què et va passar i com et sentires?
4. Detectes aquests comportaments en el teu dia a dia?
5. Quins regals et fan a tu?
6. Com eren les joguines amb què jugaves quan eres menut?
7. Creus que estaven pensades segons si eres xica o xic? I la roba? Recordes si quan eres bebé anaves sempre de blau o rosa?
8. Quin ús li donen finalment les xiquetes i els xiquets del còmic a la pilota, al dinosaure, a la nina i a la disfressa de princesa? Què et sembla això?
9. Creus que els xiquets i les xiquetes reflexionen sobre açò?

ANNEX 3. Juguem al repte cooperatiu

1. desconstruïm el joc de l'estètica quan és pensat per a xiques. Els podem preguntar:

Si et regalen un *kit* de maquillatge, què faries per a trencar amb la idea que “a les xiques els ha d'agradar posar-se guapes”?

Possibles desconstruccions:

- Utilitzaria aquestes pintures, textures i colors per a fer una exposició d'art en la meua habitació.
- Amb el pintaungles em decoraria la cantimplora que duc a l'escola.
- Amb el pintallavis escriuria missatges bonics als espills per a sorprendre la meua família.
- Amb els pinzells organitzaria un taller arqueològic després d'haver anat a la muntanya a buscar fòssils.

2. desconstruïm el joc de la construcció quan és pensat per a xics. Els podem preguntar:

Si et regalen un *kit* de camions com aquest, què faries per a trencar amb la idea que “als xics els han d'agradar els camions per a construir i transportar coses”?

Possibles desconstruccions:

- Buidaria el camió i utilitzaria els compartiments per a omplir-los d'animals que hauria rescatat del zoològic i els tornaria al seu hàbitat natural.
- El camió de fer ciment, l'ompliria de xocolata i convidaria els meus amics i amigues a berenar.
- Amb el camió per a aplanar l'asfalt, organitzaria un taller de massa de *pizza* gegant.

→ El camió més llarg seria un autobús escolar per a totes les xiquetes i els xiquets que arriben tard a l'escola.